

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația :
CLUJ, Str. Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 500 Lei la an

Redactor responsabil :
Protoiereu DUMITRU ANTAL

CUPRINSUL:

Prigonirea bisericii din Rusia . Redacția.

Comemorarea lui Emanuil Gojdu

Biserica ortodoxă din Apahida . Prof. At. Popa.

Ortodoxismul Lazar David.

Conferința de toamnă a trac-
tului Huedin N. F.

Cronică.

Concursuri: Bălan II, Câmpeni II, Neagra-de-jos.

Prigonirea bisericii din Rusia.

— Noi ce facem? —

Acum zece ani bolșevicul evreu Lenin, cu tovarășii lui, după o sângeroasă revoluțiune, a pus stăpânire pe Rusia țarilor de ieri. Cu toată reacțiunea imensă, contrarevoluționară, cu care se hărțuește încontinuu, guvernul sovietic, — chiar și după moartea lui Lenin, — continuă să stăpânească Rusia, să o terorizeze, să o flămânzească și să o omoare, zi de zi.

Cu tot pericolul mare ce-l constituie comunismul organizat al sovietelor, pentru liniștea și pacea celorlalte popoare ale lumii, — prin propaganda și spionajul îndrăsnit ce-l face, — nici statele europene, nici cele ale Americii, sau ale Asiei, n'au întreprins încă o acțiune generală de sufocare a comunismului. Fiecare stat se apără cum poate, iar unele țin chiar relațiuni diplomatice cu sovietele.

Paralel cu nimicirea, alungarea și asasinarea reprezentanților vechii Rusii, a foștilor funcționari și a burghezilor, bolșevicii s'au năpustit și asupra bisericii și a slujitorilor ei. Pe mitropoliți, episcopi și preoți, cari nu li s'au supus, i-au alungat, pe alții i-au închis sau omorât. N'a fost destul atât, ci cu o furie de anticriști, au început prigonirea credinței creștinești, închizând biserici cu miile, transformându-le în sale de spectacol, oprind slujbele și ținerea sărbătorilor. Culmea persecuțiunii bisericii și credinței ortodoxe din Rusia, a ajuns la sfârșitul anului trecut și începutul anului

acestuia. Din persecuția incidentală și după fantazia cutărui comisar sovietic, au trecut în persecuție sistematică, cu program înainte alcătuit de către o comisiune special instituită pe lângă guvernul din Moscova.

Rezultatele au fost desastroase și dacă persecuțiunea continuă, într'un an de zile biserica din Rusia ajunge desființată, preoții uciși sau alungați, bisericele închise, iar viața religioasă sufocată. Alături de aceste fapte au intensificat propaganda atee și antireligioasă, prin ziare și broșuri pline de batjocuri nerușinate la adresa lui Dumnezeu și a credinței creștine.

Persecuțiunea fiind din cale afară de crudă, a trezit o nouă și puternică reacțiune în sufletele creștinilor din statele civilizate. Atât bisericele ortodoxe cât și biserica catolică și anglicană, au rânduit rugăciuni de expiare. Din inițiativa bisericilor, a refugiaților ruși și a altor personalități, s'au ținut adunări de protestare, intervenind pe lângă conducătorii statelor lor, să facă demersuri diplomatice pe lângă soviete, ca să înceteze persecuțiunea și nimicirea bisericii creștine. Atitudinea cea mai categorică a luat-o biserica anglicană prin cuvântările rostite de arhiepiscopul de Canterbury și episcopul Londrei, după cari sinodul bisericii anglicane a protestat în mod unanim, profund îndurerat de persecuțiunile barbare anticreștine din Rusia.

Cuvânt de protest s'a ridicat și în Ca-

mera lorzilor, prin lordul Brentford, iar lordul Glasgow a propus chiar organizarea unei cruciade, propunere primită cu însuflețire de întreaga opinie publică engleză.

La feliu de energic s'a ridicat glasul de protestare al clerului și credincioșilor din America.

La acest val de protestare contra păgânurilor Rusiei sovietice, încă nu s'a adăugat glasul de protestare al bisericii noastre ortodoxe, cu toate că suntem vecinii cei mai ortodocși, în situație de a cunoaște în mai deaproape suferințele fraților ortodocși, între cari câteva sute de mii ne sunt și frați de sânge, moldoveni transnistrieni. Președintele sfântului Sinod are datorința să convoace sf. Sinod într'o ședință extraordinară și cu o hotărâre energică să ridice glas de protestare, aliindu-se protestelor celorlalte biserici creștine din lume și să ordone rugăciuni de îndurare a lui Dumnezeu pentru creștinii și biserica ortodoxă din Rusia. Este o datorie creștinească ce trebuie să ne-o împlinim cât mai îngrabă.

Comemorarea lui Em. Gojdu.

Împlinindu-se 60 de ani dela moartea marelui binefăcător al bisericii noastre, în ziua de Duminecă, 16 Februarie c., după sf. liturghie, s'a servit un parastas pentru odihna sufletului lui, în prezența P. Sf. S. Episcopului nostru Nicolae. La sfârșit pr. At. Popa, prof., fost bursier al fundațiunii Gojdu, a citit câteva părți mai însemnate ale testamentului. La biserică, pe lângă numerosul public credincios, au fost de față și câțiva foști bursieri, azi profesori universitari, profesori, medici, avocați, din cei cel puțin o sută de foști bursieri, cari sunt azi așezați în Cluj.

Di Dr. Valer Moldovan, subsecretar de stat, fost bursier, neputând participa la parastas, a trimis P. Sf. Sale următoarea telegramă: „Vă transmit sentimentele de profundă grațitudine față de memoria marelui mecenat al neamului și bisericii ortodoxe, Emanuil Gojdu“.

La ora 11¹/₂, în sala „V. Pârvan“ dela Universitate, în cadrele conferințelor asistenților universitari și ale Societății Ortodoxe, dl prof. Dr. Ioan Lupaș, a ținut o

foarte interesantă și frumoasă conferință despre *Emanuil Gojdu*.

A dovedit că Gojdu, după tată, a fost macedo-român, chemându-i la început Popovici. După mamă, a fost bihorean, din familia Poenar, un țaran chiabur. Tatăl său Atanasie Popovici, nu se știe prin ce împrejurări și-a luat numele de Gojdu, era un negustor de frunte în Oradea-mare. Aici s'a născut Emanuil Gojdu, la 1802, ca al doilea fiu din 6 frați. Studiile și le-a făcut în Oradea apoi în Budapesta și Pojon, fiind totdeauna printre primii eminenți. După absolvarea drepturilor s'a stabilit la Budapesta. Sub influința avocatului Vitcovici, poet și scriitor, în cancelaria căruia își făcea stagiunea de avocat, a început și el să scrie poezii în limba maghiară. Se interesa însă și de literatura română, scriind un valoros articol în Biblioteca românească a lui Carcalechi, în care îndemna pe boerii români la danii pentru sprijinirea literaturii române. Fiind avocat de seamă, în scurtă vreme și-a agonisit o avere mare. În anul 1832 s'a căsătorit cu văd. Anastasia Vulpe născ. Pometa. Neavând copii, decât o fetiță care i-a murit, dragostea de părinte și-a revărsat-o asupra tinerilor români studenți universitari, cari la toate sărbătorile se întâlneau în casa ospitalieră a lui Gojdu. Li pune pe studenți să cânte cântece și să joace jocuri populare. Inconjurat de veselia acestor tineri, i-a încolțit în suflet gândul de a face o fundațiune cu burse pentru studenți.

Emanuil Gojdu a desfășurat și o remarcabilă activitate politică. După căderea absolutismului a fost prefect la Lugoj, apoi deputat al cercului Tinca din Bihor. În această calitate s'a arătat ca bun român.

În anul 1868 s'a retras din politică, intrând consilier la Curie. După doi ani a murit. Prin testamentul lăsat și-a ridicat un monument neperitor. Din fundațiunea întemeiată, care a fost administrată în modul cel mai norocos, până în anul 1918, au primit burse vre-o 6000 studenți ortodocși români. Astăzi valoarea fundațiunii se ridică la vre-o jumătate miliard de Lei, și se nădăjduște că în curând va putea fi eliberată de sub sechestra statului maghiar.

Conferențiarul a fost frenetic aplaudat din partea numerosului auditoriu, în frunte

cu P. Sf. Sa Episcopul nostru Nicolae, profesori universitari, preoți, doamne, domni, ofițeri și studenți, cari toți au ascultat cu mult interes această conferință așa de bine încheată și plină de prețioase informațiuni istorice, necunoscute până acum.

Prin această conferință, memoria și binefacerile lui Emanuil Gojdu, au fost comemorate după vrednicie.

Biserica ortodoxă din Apahida.

Noi cei din Cluj simțim mai mult dorul și trebuința unui loc de închinare, cu toatecă bisericuța noastră *din deal*, caută să ne dea ceea-ce îi cerem. Incepe a se întoarce lumea la *duhul* care este în mițele noastre biserici de lemn sau de piatră, dar cari au trăit mai mult și *au dat* mai mult duh creștinesc, decât multe biserici mari, frumoase și pompoase din vremile mai noi.

Ori-ce biserică vorbește de sine despre viața ei. O biserică neglijată dă dovadă de o lăncezire a dragostei de Casa Domnului. Bisericile vechi, cu turnul înalt și subțire, sunt mărturii de multă însuflețire și mult sacrificiu.

Cât de bine ne-ar cădea dacă am putea să știm mai mult din viața credincioșilor crescuți în modesta bisericuță din Apahida. Credincioșii știu azi doar atât, că e bătrână și încă foarte bătrână. Crâsnicul și cantorul (diacul) sunt bătrâni, ei o știu tot așa și din bătrâni au auzit că doar s'a acoperit și s'a reparat, dar când a fost zidită nu știu. Iși aduc aminte că unirea a venit peste ei înainte cu aproape 50 ani și încă și mai înainte de asta s'au făcut ceva îndreptări.

Pe piciorul prestolului stă gravat anul 1806. Este anul când biserica a fost renovată mai temeinic.

Biserica are interiorul pictat peste tot, atât bolțile cât și pereții laterali. Pictura nu se cunoaște bine de fumul care s'a depus pe ea. Se cunoaște bine în dosul stranelor (scaunelor), unde se vede în culorile originale, fiind ștearsă de funingine și praf de sumanul credincioșilor.

Cercetând mai de aproape scrisorile cari sunt pe catapiteasmă, de către altar, am

putut afla acelaș an 1806, care este scris cu cifre arabe și se pot distinge bine. Pe partea de sud, sub indoitura arcului transversal, se poate citi cu mare greutate ceva, dar necomplet, fiindcă pe lângă această bârnă indoită s'a strecurat ploaia și a stricat scrisoarea. Nu se poate citi bine și din pricina că scrisoarea par'că vine de sub această bârnă, ceea-ce ar dovedi că este pusă *ulterior* anului 1806 și făcută mai mică de cât cum era mai înainte.

Pe partea de nord a iconostasului, tot din altar, se poate citi bine aproape întreagă inscripția și confruntându-le avem o mărturie prețioasă a tot în ce privește repararea (acoperirea și ceva renovare ulterioară), cât și pictura care nu s'a făcut de-odată. Eu cred că dosul iconostasului, între cele 3 uși, a fost pictat mai de demult și probabil și pereții din jur, iar în 1808 s'a pictat bolta din altar, din naos, și pronaos.

Primul text din care putem deduce ceva (transcris cu litere latine, după cum am putut descifra), este acesta:

...guraș : lin...
 ...u ajutat și dum...
 ...ui la această s...
 ...ică de încât sau dat
 ...de împreună cu alții
 ...meșteru Biseri[cii] Ghiran Ion
 ...d. na diș 1806
 ...Grei Stefan. an ...
 ...de florinț.
 ...la c. Biserici.

Reproducerea este cât se poate de fidelă. Inceputul fiecărui șir cade aproape sub grinda încovoiată și scrisoarea este stricată de umezeală.

Reproduc și de șir, vorbă de vorbă și inscripția de pe partea nordică a iconostasului, din spre altar, pe care am putut-o descifra cu mai multă ușurință, nefiind stricată. Se cunoaște cu mare greutate, fiind stratul de fum mai gros, de fumul care vine dela cădelniță. Iată textul:

Ingerilor Mihail
 și Gavril sau numit hramul
 ca săl păzească totdeauna
 și sau zidit de isnoavă...
 cheltuiala și strădania Buni...
 și pravoslavnici dintracel

sat Apahida. In zilele prea înălțatului și pururea pomenitului
 Impărat Franțiscus al 2lea
 Supt pravoslavnică Arhipăstorie
 neunită de lege grecească
 Și ci. protopop Ilie Fuliovit
 și ci. preot Popa Lazăr paroh
 și fiind corator Oprea Lup
 Cosma Lup, Noncaș Mitru, Bojan
 Gliga Toma Pașc Niculaie, Pașc Vasilie
 Bojan Urs 1808
 și sau și zugrăvit prin mine umilitul
 Ioan Pop.
 din Unguraș

Din aceste inscripții se vede că a fost renovată radical de către meșterul Ghiran Ioan din Nadis și cu cheltuiala vre-unui Stefan la anul 1806, iar zugrăveala a făcut-o la 1808 Pop Ioan din Unguraș. Caracterul literelor este același în ambele inscripții, așa că tot acest zugrav a scris amândouă însemnările.

Oamenii își aduc aminte, că au auzit de acest Popa Lazăr, care a trăit de mult și de familiile și descendenții unora dintre curatori — ctitori, — cari sunt și acum în Apahida.

Cu ocazia acestei renovări s'au tăiat pragurile ușilor și s'au tăiat și boltituri la ușile din iconostas, cari vor fi fost prea joase. Motivele florale, cari se pot vedea pe brâul de-asupra ușilor din altar, este mai vechiu decât pictura de pe boltă sau pereții din altar.

Acest popă Lazăr, lasă o însemnare scrisă cu litere latine, dar cu ortografie cirilică, care se păstrează în sf. Evanghelie, și care sună astfel:

„La anu 1808 februarie 2 zile am ensemnat cu o scrisoare pentru al meu fiu Vasilie ca se stie de va trei în lume la ce vreme sau nescut și care au stapanit vremele marele imperat Franciscu al 2-lea fiind Gubernator Banfi Györgyü (iar?) praeot Botezătoriu au fost Ilie foljovit protopopu Clușului și am scris ieu alui dulțse perinte popa Lazar Popovits paroh din Apahida en tratsasta vreme.“

Adecă acest popa Lazăr este Lazăr Popoviciu și a știut să scrie cu caractere latine destul de bine.

Pe ultima pagină din cartea Minologion,

tipărit la Blaj în 1781, stă următoarea însemnare, scrisă cu litere cirile și bogat înflorite, așa că se pot descifra mai cu greu.

S'a scris îndată ce s'a cumpărat cartea, fiindcă sunt însemnate persoanele cari au contribuit cu bani la compactatul ei. *Minologionul* — Mineiul — nu este cea mai veche carte a acestei biserici, așa că era în folosul bisericii nerenovate. Se poate afla data după numele preotului și învățătorului cari sunt menționați în această însemnare, pe care o reproduc textual:

„Însămnăria oamenilor cari au pentru legatul Mineiului.

Preotul Vasilie paroh(u) Locului (7?) zloți. Ilie Kozima învățator (?) husoși de argint. Vasilie Maxim diac(u) satului 2 zloți argint. Stefan Cosma corator 2 husoși. Simion Rațiu 30 de creștari. Nicolaie Rațiu 30 de creștari.

Intru numele Dlui lam legat spre lauda sfintei Biserici la cei ce or putea sluj iară cei ce lam legat spre iertarea pacatelor.“

Alte însemnări între cărțile rituale cari sunt, nu am găsit. Am putut însă să aflu și metoda de lucru a acestui zugrav. Sfinții ierarhi, autorii de liturghii, probabil sunt luați din liturghiere, iar tabloul de pe bolta altarului din spre nord, care s'ar crede că reprezintă scena iertării Mariei Magdalenei, este după un desen din Triodiu-ul tipărit la 1726 de Popa Stoica Iacobici tipograful, domn fiind Nicolae Alex. Mavrocordat iar mitropolit Daniil.

Pictura este destul de bună și cred că sunt și compoziții libere. N'am putut s'o cercetez mai bine din pricina stratului de fum cu care este acoperită, dar pe iconostas, în altar de-asupra, este o scenă cu peisaj, fără să se poată distinge clar ce reprezintă scena.

Pictura nu este lipsită de valoare artistică, mai ales cea din absida altarului și sfințele din naia femeilor.

Forma bisericii este cea mai simplă. Un dreptunghiu pentru naos și pronaos, cu un jumătate poligon de 8 laturi și puțin mai înăuntru pentru altar. Acoperiș deosebit are altarul. Ferestrele altarului au fost făcute mai mari după ce era pictată biserica, fiindcă este tăiată *pânza* pe care sunt pictați sfinții din altar.

Peste tot pictura este pe pânză. Icoane vechi sunt mai multe fără date sau însemnare. Ar fi bine de s'ar mai putea identifica lucrări de ale zugravului Pop Ioan din Unguraș, el nefiind cunoscut în istoria iconografiei românești de pe aceste plaiuri.

Prof. At. Popa.

*	P A G I N A	*
*	STUDENTILOR ÎN TEOLOGIE	*

Ortodoxismul.

O urmare firească a marelui cataclism mondial, este decadența spirituală și anarhizarea vieții, ce bântuie astăzi societatea omenească. Această stare de spirit, propice pentru încuibarea celor mai distrugătoare rele, dăinuiește și în societatea românească. Efectul îl constatăm mai ales în domeniul moralei și al culturii.

Marele război a fost focul purificator, — piatra de încercare, — pentru toate doctrinele morale puse în circulație mai mult de dragul raționalismului și ca o sfidare a credinței, a religiei creștine. Toate doctrinele morale de o durată efemeră, ca tot ce este omenesc, au ajuns la scadență în marele război.

După trecerea izbeliștei, suportul moral al societății fiind sdruncinat, s'a simțit setea de credință, ca nici odată. Astfel ne explicăm apariția fericită a curentului de regenerare a vieții spirituale prin *credința strămoșească*, curent inaugurat de gruparea din jurul marelui reviste „Gândirea“. Ortodoxismul preconizat de numita grupare, constă în orientarea spiritului către Ființa eternă, a cărei pârțicică este și perfectuarea sa la focul sacru al iubirii eterne. Pentru că „o cultură nu este formată de rigide șabloane raționaliste, ci dimpotrivă ea se face complectă dându-i și credinței locul ce și-l merită.“¹⁾ Credința ortodoxă tradițională, adânc înrădăcinată în sufletul poporului român, s'a manifestat la scriitorii noștri Eminescu, Gr. Alexandrescu, L. Blaga, N. Crainic, etc.

Cu toate acestea curentul de regenerare spirituală prin credința ortodoxă strămoșească, este privit destul de sceptic de ce-

lelalte grupări literare. Să cităm, de exemplu, importanta revistă „Viața Românească“ dela Iași, care prin pana dlui Mihai Ralea, după ce acuză mișcarea de „rasputinism“ și după ce afirmă că poporul românesc e ateu, la urmă, încearcă o argumentație etnică a mișcării. D-sa susține că ortodoxismul este o formulă prea largă, pentru-ca să cuprindă întreaga suflare românească, și mai adaugă că ortodoxismul nu este specific poporului românesc. Mai sunt și alte popoare: Rușii, Bulgarii, Sârbii, etc., cari au această credință. Ar reeși deci, că ortodoxismul ca mișcare spirituală-culturală, directrice în viața poporului român, depășește etnicul, naționalul.

Pentru combaterea acestei obiecțiuni, dl N. Crainic, argumentează că nu există deosebire între catolici și ortodocși (în popor), deoarece-ce ritualul este același, și ritualul este expresia plastică-artistică a doctrinei. Reese clar deci că nu există nici o deosebire între frați de același sânge, cu același trecut de suferințe și mai ales cu aspirații comune de viitor.

Credința ortodoxă (ortodoxismul) ca normă de viață spirituală în cultură, are toate șansele de reușită. Numai ea are forța de a inspira sentimentul național în promovarea specificității *culturii românești*.

Generația nouă, care își asumă ridicarea credinții la rangul ce-l merită, „ideile ei conducătoare sunt statul istoric românesc și ortodoxia ca normă de ordine transcendentă.“¹⁾

Lazar David.

⌘	CONFERINȚE PREOȚEȘTI ȘI CERCURI RELIGIOASE	⌘
---	---	---

**Conferința preoțească a tractului Huedin,
ținută în parohia Butene.**

Biserica noastră ortodoxă română dreptmăritoare, a aflat și instituit diferite mijloace de întărire a credinței noastre sfinte, moștenită dela Isus Hristos și inspirată, din generații în generații, de puterea Duhului Sfânt. Unul dintre aceste mijloace, mult ducător la ținta fericirii sufletești și trupești, este și ținerea de conferințe preoțești în mijlocul poporului. Când un grup de preoți, cu gânduri curate și suflet neprihă-

¹⁾ R. Dragnea „Veșnic și Universal“ „Gândirea“ IX-3.

¹⁾ R. Dragnea ibid.

nit, se prezintă în popor, pentru ca prin predicile și conferințele sale, să producă acestuia momente de mulțumire și elevare sufletească, aduce un serviciu neprețuit atât bisericii cât și neamului și patriei.

Preoțimea tractului Huedin încă și-a ținut conferința obicinuită de toamnă, la 21 Nov. 1929, în comuna curat românească *Butene*, situată pe Valea-Călății, în apropierea muntelui „Vlădeasa”. Această conferință importantă, cu un program destul de bogat, s'a desfășurat în ordinea următoare:

Dimineața la orele 8, majoritatea preoților tractului au plecat dela locuința parohială la sf. biserică, unde în frunte cu inimosul protopop al tractului P. O. D. Aurel *Muntean*, au oficiat sf. liturgie, fiind biserica tixită de credincioși, deși o mare parte a locuitorilor acestei comune pribegesc prin țară în acest timp, pentru câștigarea pâinei de toate zilele familiilor lor. Predica ocazională, având de subiect „Creșterea Fecioarei Maria”, a rostit-o preotul Vasile *Roșescu*, care prin cuvinte alese și mult pătrunzătoare, a știut stoarce lacrimi din ochii credincioșilor asistenți. Sf. liturgie a fost urmată de oficierea unui parastas în amintirea protopopilor tractului, preoților comunei și a altor credincioși ai acesteia, adormiți în Domnul. După aceasta un grup de 7 preoți a administrat câtorva bolnavi Taina sf. Maslu în biserică.

Prânzul a fost servit la masa ospitalieră a parohului local Tr. *Gall*, de către On. d-nă preuteasă.

La orele 3 p. m., conform programului, lume multă aștepta la școală, pentru a asculta conferințele religioase ale preoților. Șirul acestora l-a început neobositul protopop, ținând poporului o vorbire introductivă despre puterea și marea influință ce a exercitat credința asupra omenirii din timpurile cele mai vechi, până azi. A ținut apoi o conferință pr. Ioan *Roșca*, din Valea-Drăganului, care prin exemple mult grăitoare din viață și sf. Scriptură, a dovedit marele rol ce-l poartă creșterea copiilor în viața, consolidarea și viitorul unui neam. Această conferință, atât de acomodată spiritului vremilor de astăzi, a fost ascultată cu viu interes de publicul setos

de învățătură, servind ca un imbold părinților și mai ales mamelor, cari au sfânta datorință să supravegheze și îndemne creșterea copiilor lor. Ca complectare a subiectului dezvoltat de pr. *Roșca*, a mai vorbit și pr. V. *Roșescu*, scoțând în relief înrâurirea binefăcătoare a citirii sf. Biblii, asupra sufletelor părinților și a copiilor. A urmat apoi cuvântul de încheiere a P. O. protopop, după care preotul local, în numele poporului credincios bisericii și neamului, a mulțumit călduros preoțimei pentru dragostea manifestată față de acesta, prin frumoasele învățături ce i s'au dat cu această ocazie binevenită.

În fine, seara, a avut loc o conferință intimă a preoților tractului. Președinții cercurilor religioase au făcut o dare de seamă a activității desfășurate. Conferința a constatat că numai cercul al II-lea religios, de sub prezidenția pr. T. Toader, a desfășurat o activitate corâspunzătoare. Se hotărăște ca și celelalte două cercuri să se pună pe lucru și preoții cari lipsesc nemotivat dela cercuri, să fie amendați. Din banii aceștia să se procure broșuri de conținut religios-moral, cari să se împartă gratuit la popor. Acest fond de propagandă să și înființeze prin contribuțiuni benevole a celor prezenți, de 80 și 20 Lei.

Se discută problema caselor parohiale, hotărându-se ca pentru augmentarea fondurilor caselor parohiale, pe lângă venitele pământurilor bisericesti, să se dea și din discuri 25%; să se întreprindă colecte benevole; să se ceară ajutoare din bugetele comunelor; chiriiile școalelor confesionale încă să se dea acestor fonduri. În acest senz se vor și aduce hotăriri în adunările parohiale.

Protopopul A. *Muntean* cetește conferința: „Îndrumări noi în Sfintele Scripturi”, foarte bine documentată.

După câteva comunicări oficiale, la propunerea pr. T. Sava, conferința hotărăște unanim să se exprime mulțumite P. Onor. protopop Vasile *Gan*, pentru ideile și prețioasele povețe pastorale, cuprinse în lucrarea P. O. dsale „Memoriile unui duhovnic”.

Se mai discută chestia birului și a zilelor de clacă, hotărându-se să se întocmească un memoriu, către Veneratul Consiliu eparhial.

Președintele mulțamește preoților prezenți pentru participare și cu asta conferința se încheie la ora 10 seara. N. T.

* CRONICĂ *

Predică în biserica catedrală din Cluj. Duminecă, în 2 Martie c., va predica C. S. Pr. Simion Vasinca, preot.

Pelerinaj la Ierusalim. Cancelaria Mitropoliei Bucovinei anunță că de Sfintele Paști va organiza un pelerinaj la Ierusalim. Itinerarul călătoriei va fi Constanța—Constantinopol (cu oprire de 24 ore) — Atena (vizitarea orașului) — Haifa, debarcare și cu autobuse la Nazaret, Capernaum, Tiberiada, Ierusalim. La Ierusalim o oprire de 4 zile cu excursii la Ierihon, râul Iordanului, Marea moartă, Vifleem. La întoarcere se va vizita Egiptul. Durata călătoriei va fi cam trei săptămâni și plecarea e proiectată pe ziua de 9 Aprilie, din Constanța. Costul călătoriei (tren, vapor, întreținere, excursii, etc.) va fi aproximativ: pentru cl. I. 35—40 mii Lei; cl. II. 25—28 mii Lei; cl. III. 12—14 mii Lei (fără mâncare pe vapor). Cei ce doresc să ia parte la acest pelerinaj, se vor anunța la Cancelaria Mitropoliei în Cernăuți.

Congresul dela Praga. Intre 24—28 Febr. va avea loc la Praga primul congres al Micei Înțelegeri Studentești, ale cărei baze s'au pus aici la Cluj în August a. tr. Dată importanța congresului, P. Sf. Nicolae și Ven. Cons. eparhial, prin înaltă înțelegere, punând la îndemână mijloacele materiale, au dat posibilitate ca și studenții dela Academia noastră să fie reprezentați la acel congres, prin studenții Fl. Mureșanu și I. Bunea.

Din statistica populației României pe 1928. Nașteri în acest an au fost 623 de mii 860, adică la fiecare miie de locuitori 36. Dintr'o sută de născuți 87 au fost la sate și 13 la orașe. După procente nașterile se repartizează pe provincii astfel: Vechiul regat 39.4, Basarabia 38.8, Bucovina 32.7, Ardeal 30.7 și Banat 22.9. Comparate cu nașterile celorlalte țări, numai Bulgaria ne mai întrece. Născuți legi-

timi 90.9%, nelegitimi și găsiți 9.1%. Cei mai mulți nelegitimi sunt la orașe 14.8%. După provincii mai mulți nelegitimi sunt în Ardeal 10.8% și mai puțini în Basarabia 3.3%. Născuții după confesiune: ortodocși 78%, uniți 7.7%, catolici 5.2%, reformați 3%, mozaici 2.3% etc. *Decese* în 1928 au fost 351.726, față de 1927 s'au împuținat cu 41.124, ceea-ce înseamnă că mortalitatea scade simțitor. Sporul populației în întreagă țara a fost de 272.134, adică 15.6 la miia de locuitori. *Căsătorii* s'au efectuat 158.891, sau 18.2 la miia de locuitori. Au divorțat 7.681 perechi.

Calendarul Ligii Națiunilor, care cuprinde 13 luni, cu câte 28 zile, este în proiect să se introducă în toate țările din lume. Până acum au aderat la acest proiect de reformă a calendarului 12 state. O mare firmă din New-York, sub formă de experiență l-a și pus în practică pentru întreprinderile sale, la începutul acestui an. — Liga Națiunilor ar trebui invitată pentru experiență la fața locului, în Basarabia noastră și în unele județe din Moldova!

O hotărîre înțeleaptă a luat guvernul german, care din cauza crizei economice, a suspendat toate recepțiile, festivitățile și banchetele oficiale. Aceste economii se vor întrebuița pentru cantinele școlare și ajutorarea celor fără de lucru. Unde ar fi norocul cruțării, dacă s'ar suspenda și la noi banchetele oficiale din țară și streinătate și plimbările oficialităților.

Calitatea grâului românesc. Dl Dr. D. Andronescu, directorul laboratorului de ameliorarea plantelor și de panificație, într'o conferință ținută la Casa agronomilor din București, a demonstrat pe bază de tabele comparative de analize chimice și de panificație, că solul și clima României produc grâu cu totul superior, care întrece grânele transoceanice și chiar grânele renumite din Rusia și Ungaria. Din această cauză nu trebuie să ne dăm învinși, căci dacă am pierdut piețele streine cu cantitatea, le putem recâștiga cu calitatea grâului nostru. Străinătatea are nevoie mare de grâu superior și ea va cumpăra și va plăti bine grâul nostru, când se va convinge că e superior, cu atât mai mult cu cât ne va vinde în schimb articole manufacturiere și industriale. — Să sperăm!

❀	PARTEA OFICIALĂ	❀
---	------------------------	---

Nr. 72/1930.

(6) 1—3

CONCURS

Pentru completarea postului de paroh din parohia vacantă *Bălan II*, aparținătoare tractului Unguraș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Locuință în natură cu supraedificate și cu grădină de 1 jugăr.
2. Sesiunea parohială în estenziune de 10 jugăre.
3. Una zi de lucru sau contravaloarea aceleia dela fiecare casă.
4. Stolele uzitate în acest ținut.
5. Salarul dela stat, după pregătirea alesului.

Reflectanții își vor înainta cererile de concurs, instruite în mod reglementar, oficiului nostru, și pe lângă observarea dispozițiilor în vigoare, se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu credincioșii și cu situația locală.

Petenții vor alătura la cererea de concurs și învoirea P. Sf. Sale Episcopului, de a putea concura.

Unguraș, la 11 Februarie 1930.

În înțelegere cu consiliul parohial din Bălan II.

I. Ghiurițan, protopop.

Nr. 34/1930.

(4) 3—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa II-a *Câmpeni II.*, protopopiatul Câmpeni, se publică concurs pe termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela stat, conform pregătirii.
2. Venite stolare. La înmormântări taxele statorite de Consiliul parohial.
3. Jumătate din usufructul cimiterului.
4. Toți candidații vor da o declarație despre luarea la cunoștință și întocmai conformare a condițiilor statorite în ședința Consiliului parohial.

Această declarație va fi scrisă în fața a doi martori la Oficiul Protopresbiteral.

Această declarație va fi scrisă în fața a doi martori la Oficiul Protopresbiteral.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererea însoțită de documentele reglementare, oficiului protopopesc și cu prealabilă încunoștințare se vor putea prezenta în parohie spre a cânta, cuvânta, eventual celebra și a face cunoștință cu poporul.

Reflectanții vor avea să producă act de încuviințare Arhierescă, pentru a putea candida, fără care act nu vor fi luați în candidare.

Câmpeni, la 19 Ianuarie 1930.

Oficiul protopresbit. în înțelegere cu Cons. paroh.

Sorin I. Furdui, protopop.

Nr. 33/1930.

(5) 3—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. I. din *Neagra-de-jos*, protopopiatul Câmpeni, se publică concurs pe termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela stat, conform pregătirii.
2. Casă parohială cu supraedificate și grădină.
3. Dreptul de folosință asupra 8 jug. pământ arător, fânaș și pășune.
4. Venite stolare obișnuite.

Toți candidații vor avea să producă act de încuviințare Arhierescă, fără de care nu vor putea fi luați în candidare.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererea însoțită de documentele reglementare, oficiului protopopesc și cu prealabila încunoștințare se vor putea prezenta în parohie pentru a cânta, cuvânta, eventual celebra și pentru a face cunoștință cu poporul.

Din ședința Consiliului parohial al parohiei Neagra-de-jos, ținută la 26 Ian. 1930.

George Scrob,
adm. par.

Ioan Pașca,
notar.

Văzut: Câmpeni, la 29 Ian. 1930.

Sorin I. Furdui, protopop.

La **LIBRĂRIA EPARHIALĂ** din Cluj se află de vânzare **ORNATE BISERICESTI** (felon, patrafir, brâu, mânecute) în culori bordo și albastre, confecționate inecșionabil, din stofă fină cu broderii aurite (spic de grâu și flori), cu prețul dela 6500—8500 Lei.